

نقش سازمان‌های اطلاعاتی در سیاست خارجی مصر

تألیف

نجمیه پور اسمعیلی

مؤسسه فرهنگی مطالعات و تحقیقات

بین‌المللی ابرار معاصر تهران

۱۴۰۰

سرشناسه	پوراسمعیلی، نجمیه، ۱۳۵۹ -
عنوان و نام پدیدآور	نقش سازمان‌های اطلاعاتی در سیاست خارجی مصر / تألیف نجمیه پوراسمعیلی؛ نظارت و اجرا: موسسه فرهنگی مطالعات و تحقیقات بین‌المللی ابرار معاصر تهران، معاونت پژوهشی
مشخصات نشر	تهران: موسسه فرهنگی مطالعات و تحقیقات بین‌المللی ابرار معاصر تهران، ۱۴۰۰.
مشخصات ظاهری	۱۳۳ ص.؛ نمودار: ۵/۲۱۰۵/۱۴؛ س.م.
فروست	انتشارات موسسه فرهنگی مطالعات و تحقیقات بین‌المللی ابرار معاصر تهران: ۵۲۵.
شابک	۵۵۰۰۰۰ ریال: 978-964-526-296-7
وضعیت فهرست نویسی	فیا
پادداشت	کتابنامه.
موضوع	سازمان اطلاعاتی -- مصر
موضوع	Intelligence service -- Egypt
موضوع	مصر -- روابط خارجی
موضوع	Egypt -- Foreign relations
موضوع	مصر -- سیاست و حکومت
موضوع	Egypt -- Politics and government
موضوع	مصر -- جنبه‌های استراتژیکی
موضوع	Egypt -- Strategic aspects
شناسه افزوده	موسسه فرهنگی مطالعات و تحقیقات بین‌المللی ابرار معاصر تهران، معاونت پژوهشی
شناسه افزوده	International Studies & Research Institute Abrar Moaser Tehran, Research Department
شناسه افزوده	موسسه فرهنگی مطالعات و تحقیقات بین‌المللی ابرار معاصر تهران
رده بندی کنگره	UB۲۷۷
رده بندی دیویی	۳۲۷/۱۲۰۹۶۲
شماره کتابشناسی ملی	۸۴۹۲۸۲۲

انتشارات مؤسسه فرهنگی مطالعات و تحقیقات بین‌المللی ابرار معاصر تهران؛ ۵۴۵

تهران: صندوق پستی ۳۸۴۹ - ۱۵۸۷۵، تلفن: ۷ - ۸۸۷۵۶۲۰۳، نمابر: ۸۸۵۰۰۲۵۰

نشانی اینترنت: www.tisri.org پست الکترونیک: info@tisri.org

نقش سازمان‌های اطلاعاتی در سیاست خارجی مصر

تألیف: پوراسمعیلی

نظارت و اجرا: مؤسسه فرهنگی مطالعات و تحقیقات بین‌المللی ابرار معاصر تهران - معاونت پژوهشی

صفحه‌آرا: منصوره سعادت

چاپ نخست: شهریور ماه ۱۴۰۰

شابک: ۹۷۸-۹۶۴-۵۲۶-۲۹۶-۷

شمارگان: ۱۰۰ نسخه

قیمت: ۵۵،۰۰۰ تومان

همه حقوق محفوظ است.

فهرست مطالب

۷.....	مقدمه
۹.....	۱. فرایند سیاست‌گذاری خارجی در مصر
۹.....	مقدمه
۱۱.....	متغیرهای بنیادی
۲۳.....	منافع ملی
۲۷.....	نهادهای اثرگذار
۴۳.....	عوامل مداخله‌گر
۵۱.....	۲. سازمان‌های اطلاعاتی در ساختار سیاسی - امنیتی کشور مصر
۵۱.....	مقدمه
۵۶.....	سازمان اطلاعات عمومی
۵۸.....	سازمان اطلاعات و شناسایی نظامی مصر
۵۸.....	آژانس امنیت ملی مصر
	سازمان‌های اطلاعاتی - امنیتی مصر در چهارچوب
۶۹.....	قانون اساسی این کشور
۶۵.....	۳. جایگاه سازمان‌های اطلاعاتی و امنیتی در سیاست‌گذاری خارجی مصر
۶۴.....	مقدمه
	مصادیق اثرگذاری سازمان‌های اطلاعاتی در تصمیم‌گیری
۷۵.....	و پیگیری اهداف سیاست خارجی مصر
۱۰۹.....	۴. نتیجه‌گیری

مقدمه

کشور مصر با توجه به پیشگامی آن در استقلال، ناسیونالیسم عربی، مبارزه با رژیم صهیونیستی، صلح با رژیم صهیونیستی، ضدیت با غرب و دوستی با غرب، جایگاه قابل توجهی در میان کشورهای عربی و نیز در شمال آفریقا دارد. هم‌مرزی این کشور با رژیم صهیونیستی و نزدیکی کنونی آن به آمریکا و عربستان، سه متغیری هستند که برای جمهوری اسلامی ایران، در عرصه خارجی منطقه‌ای و فرامنطقه‌ای اهمیت فراوانی دارند. این متغیرهای بیرونی (منطقه‌ای و بین‌المللی) در کنار متغیرهای درونی، سازنده بخشی از عوامل مؤثر بر سیاست‌گذاری خارجی مصر هستند. یکی از متغیرهای درونی مهم و اثرگذار بر سیاست‌گذاری و سیاست‌گذاری خارجی مصر، نقش سازمان‌های اطلاعاتی و امنیتی این کشور است.

به‌طور کلی، در کشورهای عربی منطقه غرب آسیا و شمال آفریقا، ازجمله مصر، نه‌تنها دستگاه‌های اطلاعاتی و امنیتی برای ثبات این کشورها محوریت دارند، بلکه نقش این سازمان‌ها در فرایند سیاست‌گذاری خارجی آنها نیز حائز اهمیت است. سیاست خارجی، به‌عنوان تصمیم یا تصمیم‌هایی است که در طی فرایند سیاست‌گذاری خارجی یک کشور حاصل می‌شود. بنابراین، فهم این فرایند به‌منظور شناخت سیاست خارجی مصر حائز اهمیت است.

علی‌رغم آنکه درخصوص تأثیر عوامل خارجی بر شکل‌دهی به سیاست خارجی مصر، ادبیات زیادی موجود است، درمورد نقش سازمان‌های اطلاعاتی - امنیتی در

فرایند سیاست‌گذاری خارجی در کشورهای عربی، ادبیات، بسیار اندک، به‌خصوص پراکنده و غیرسازمان‌یافته نوشته شده است. «درحالی‌که درمورد آژانس‌های اطلاعاتی ایالات متحده، انگلستان، روسیه، فرانسه، رژیم صهیونیستی، چین و آلمان ادبیاتی بسیار بیشتر از سرویس‌های عربی موجود است»^۱. بنابراین، انجام پژوهش‌هایی دراین خصوص، برای پر کردن خلأ ادبیاتی موجود و کمک به تصمیم‌گیرندگان حوزه سیاست خارجی جمهوری اسلامی ایران درباره شناخت بهتر فرایند سیاست‌گذاری کشورهای عربی، یک اهمیت و ضرورت است.

بر اساس این ضرورت، نگارنده در این نوشتار به‌دنبال پاسخ به این پرسش است که سازمان‌های اطلاعاتی - امنیتی مصر چه تأثیری بر فرایند سیاست‌گذاری خارجی این کشور دارند. فرضیه مطرح برای این پرسش عبارت از این است که «به‌نظر می‌رسد سازمان‌های اطلاعاتی - امنیتی مصر از طریق جمع‌آوری داده، پردازش و تحلیل آنها و ارائه محصولات خود به مقامات تصمیم‌گیر، بر فرایند مسئله‌یابی، پردازش موضوع در درون سیستم، کمک به تصمیم‌سازی، اجرا و نظارت بر اجرای تصمیم اخذشده و درنهایت، انتقال بازخورد به درون سیستم سیاست‌گذاری خارجی این کشور نقش ایفا می‌کنند».

در راستای آزمون این فرضیه، نگارنده در گام اول، بررسی عوامل مؤثر در فرایند سیاست‌گذاری خارجی مصر؛ در گام دوم، بررسی جایگاه سازمان‌های اطلاعاتی و امنیتی مصر در ساختار سیاسی این کشور؛ در گام سوم، نقش این سازمان‌ها در فرایند سیاست‌گذاری خارجی؛ در گام چهارم، مصادیق مشارکت سازمان‌های اطلاعاتی و امنیتی در این فرایند؛ و در گام نهایی، جمع‌بندی را ارائه می‌نماید.

1. David Ignatius, "The Future of Egypt's Intelligence Service," *Washington Post*, Last modified Nov. 11, 2013, Available at: <http://www.washingtonpost.com/blogs/post-partisan/wp/2013/11/11/the-future-of-egypts-intelligence-service/>